

Till Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Falköpings kommuns satsning på seniorverksamhet i egen regi.

Kommunens satsning på seniorverksamhet som bedrivs i egen regi har utvecklats mycket de senaste två åren. Det är ett lovvärt initiativ som vi alla borde kunna glädjas över. Dessvärre har det fört med sig en del negativa konsekvenser för annan helt idéellt bedrivna seniorverksamhet. Dessa måste bedriva sin verksamhet på helt andra villkor än kommunens subventionerade seniorverksamhet kan göra, vilket kan komma att äventyra de helt idéellt bedrivna seniorverksamheternas framtid eftersom målgruppen är samma, personer över 65 år.

Lokalfrågan: Socialförvaltningen ansvarar för lokaler på Warenbergsgatan 5. De har sedan c:a två år tillbaka även två heltidsanställda aktivitetssamordnare som har sin huvudsakliga hemvist där. De disponerar där flera lokaler och bl.a. den stora samlingssalen som sannolikt rymmer mellan 130-150 personer. Där driver de bl.a. delar av Senior 65+ och ItCafe. De arrangerar även den uppskattade verksamheten Senior Sport Scool som drivs terminsvis och oftast på andra ställen. Socialförvaltningen förfogar även över lokalerna Träffpunkt Ranten med Café Hjorten och Träffpunkt Centrum som nu är samlingsplatser för seniorer. Lokalen på Ranten består av två delar som åtskiljs av skjutdörrar. Träffpunkt Ranten får ta in max 100 personer och Café Hjorten får ta in ytterligare 50 personer. Driften av Café Hjorten har kommunen överlåtit till den ideella föreningen Frivilliggruppen Hjorten som får disponera lokalen med inredning och caféutrustning kostnadsfritt. Frivilliggruppen Hjorten består främst av seniorer som arbetar ideellt. Övriga seniorföreningar får kostnadsfritt låna Träffpunkt Ranten där max 100 personer får vistas. Så långt är allt bara uppmuntrande och positivt för alla seniorer och seniorföreningar som samlar högst 100 personer.

SPF Seniorerna Falköping har vid sina månadsträffar efter pandemin i genomsnitt haft 102 besökare med en spridning mellan 60 – 150 personer och sökt lokal för detta. Man hade för många år sedan tillgång till **samlingssalen Warenbergsgatan 5** men man har sedan flera år tillbaka måst hyra in sig i bl.a. Pingstkyrkan, Mössebergsgården och Teaterbaren för att kunna ta emot mer än 100 seniorer. Detta har inneburit stora utgifter för både hyra och kaffe. Kostnaden för hyra ligger idag på mellan 2.000 och 4.000 kr. för en e.m. och kaffe kostar mellan 60 och 100 kr per person. Genom de succesivt kraftigt höjda kostnaderna har föreningen därför tvingats byta lokal många gånger de senaste åren.

Då det efterhand ändå blivit ekonomiskt ohållbart så har man gjort flera försök att åter få **använda samlingssalen på Warenbergsgatan 5**, som nu är i kommunens ägo. Detta har dessvärre totalt avvisats av kommunens företrädare. Flera mer eller mindre trovärdiga motiveringar har presenterats. Dels att det inte fanns stolar och bord där och dels att den redan var upptagen av kommunens egna aktivitetssamordnare. Detta trots att man inte kunnat upptäcka någon aktivitet i den smlingssalen under de tider som skulle varit aktuella för SPF Seniorerna Falköpings månadsträffar. Den senaste motiveringen för avslag är att endast kommunens egen verksamhet får bedrivas i lokalerna eftersom även skolan har verksamhet i samma byggnad. Om andra seniorer än de som deltar i kommunens egen seniorverksamhet skulle vistas i byggnaden skulle det krävas en omfattande och kostsam ombyggnad så att skolan fick ett eget ”skalskydd”. Många av oss har nog svårt att förstå denna förklaring men vi får väl utgå ifrån att den är juridiskt korrekt och då får vi acceptera sådana fakta.

Våra försök att istället få **använda Träffpunkt Ranten** med ett samutnyttjande av café Hjorten avvisades länge. I november/december 2023 togs frågan ånyo upp med bokningsansvarig vid Träffpunkt Ranten/Café Hjorten. Då med möjlighet att vid något tillfälle kunna samutnyttja cafélokalen eftersom vi kunde bli fler än 100 personer. Vi fick då äntligen ett positivt besked för denna möjlighet och vi bokade då våra månadsträffar där för hela 2024.

Döm om vår stora förvåning när vi kom till vår inbokade månadsträff med årsmöte i februari och då på plats fick veta att vi absolut inte fick samutnyttja någon del av caféet. Först efter en lång diskussion med ansvarig för caféet samt ansvarig enhetschef fick vi tillåtelse att "för sista gången" samutnyttja en del av caféet. Man hänvisade oss att istället boka våra träffar efter kl 17 för att kunna samutnyttja lokalerna. Detta är ett dåligt och inte ett realistiskt alternativ för den aktuella seniorverksamheten. Detta har PRO bittert fått erfara. De hade längre tillbaka sina träffar kl 15 med runt 120 besökare. När de p.g.a. Café Hjortens avgränsning av lokalen måst flytta sina träffar till efter kl 17 har antalet besökare till PRO:s träffar halverats och de ryms nu i Träffpunkt Ranten-lokalen.

Enligt bitr.socialchefen är direktiven för Café Hjorten är att man inte får stänga caféet och att ansvariga för verksamheten där själva får avgöra hur man vill ha det med samarbetet. I detta sammanhang vill vi framhålla att vi blivit positivt bemötta av de flesta som frivilligt jobbar i caféverksamheten. Vi har även fått veta att styrelsen för Frivilliggruppen Hjorten delvis bytts ut efter årsskiftet och att caféet nu sägs drivas med vinstintresse och att vi absolut inte får samutnyttja cafélokalen med Café Hjorten. Oavsett Café Hjorten drivs till självkostnadspris eller med vinstintresse så blir det ett avsevärt överskott från kaffeserveringen till föreningar som använder Träffpunkt Ranten.

Här kan tilläggas att SPF Falköping just har inlett en positiv och konstruktiv dialog med Kultur och Fritidsförvaltningen som administrerar kommunens föreningsbidrag och föreningslivets behov av lokaler, dock inte de lokaler som delvis speciellt arrangerats för seniorer.

Aktiviteter: När kommunens nu fastanställda aktivitetssamordnare skulle starta sin verksamhet som ett projekt sades att man skulle samverka med befintliga seniorföreningar. En träff med SPF Seniorernas styrelse ägde också rum. Samordnarna uttryckte då att de skulle höra av sig igen för fortsatt samarbete vilket dock ännu inte skett efter c:a 2 år. Kommunens egen seniorverksamhet erbjuder nu mycket av samma aktiviteter till delvis subventionerade priser som övriga idéellt bedrivna seniorföreningar erbjuder sedan långt tillbaka dock utan subventioner. Ett exempel är när både SPF Seniorerna Falköping och kommunens aktivitetssamordnare arrangerat en bussresa samtidigt till julmässan på Tjolöholms slott helt oberoende av varandra. Det visade sig då att kommunbussen var 100 kr billigare, vilket möjligen kan ha berott på tillgång till projektpengar, direkta bidrag, subventioner eller annat. Detta är givetvis mycket positivt och fördelaktigt för seniorer i kommunens egen verksamhet. *Hur kan sådan kommunalt bedrivna verksamhet inverka på de helt idéellt bedrivna seniorföreningarnas framtida verksamhet och möjlighet att rekrytera medlemmar?*

Som ytterligare exempel kan nämnas när SPF Seniorerna Falköping hade sin första månadsträff på Träffpunkt Ranten i januari så kostade kaffe+bulle+kaka 50 kr per person (inkl. hyra av porslin för 5 kr koppen). Då sades att man arbetade med självkostnadspriser. Kaffe, bulle och kaka kostar enl. uppgift max 20 kr i inköp, vilket torde ha inneburit ett överskott om c:a 30 kr per person som enbart den gången bör ha blivit c:a 3.600 kr i överskott till caféet.

Frivilliggruppen Hjorten kan sen erbjuda seniorer både inköpt underhållning och kaffe en eftermiddag i månaden för endast 50 kr på Träffpunkt Ranten. Förklaringen vi fått till detta är att man använder ett överskott från caféverksamheten till att bekosta inköp av underhållning på Träffpunkt Ranten. Det möjliggörs givetvis genom kommunens fördelaktigt subventionerade villkor som gäller för café Hjorten och är förstås mycket positivt och fördelaktigt för en del av kommunens seniorer.

Skall SPF Seniorerna Falköping erbjuda likartad underhållning med kaffe för c:a 110 personer så kostar lokalen mellan 2.000 till 4.000 kr, likartat kaffe kostar mellan 6.600 och 11.000 kr och likartad underhållning runt 3.000 kr. Totala kostnaden blir då mellan 12.700 och 13.600 kr eller mellan 115 kr och 125 kr per person i enbart självkostnad. Således finansierar den helt ideellt bedrivna seniorverksamheten den redan kommunalt subventionerade verksamheten på Café Hjorten så de kan erbjuda betydligt billigare verksamhet än vad övriga seniorverksamheter kan.

Åter frågar man sig hur sådan kommunalt bedriven verksamhet kan inverka på de helt idéellt bedrivna seniorföreningarnas framtida verksamhet och möjlighet att rekrytera medlemmar.

Kommunens föreningsbidrag: Sedan c:a 10 år tillbaka ger kommunen ett schablonmässigt föreningsbidrag på 13 kr per medlem och år, vilket för SPF Seniorerna Falköping innebär ett totalt bidrag på runt 6.500 kr per år. Som jämförelse kan nämnas att man i Skövde kommun får ett motsvarande bidrag men det är på c:a 130 kr per medlem och år.

För c:a 6 år sedan gjordes i kommunen en utredning både om föreningsbidrag och föreningslokaler där seniorföreningarna var involverade genom Kommunens Pensionärs Råd (KPR). Ett hyggligt kompromissförslag lades fram men förpassades omedelbart till papperskorgen, troligen av ekonomiska skäl.

Kommunen storsatsar nu i stället ett par år senare på heltidsanställd personal och flera lovvärda subventionerade verksamheter i egen regi avsedda för seniorer. Kostnaden för denna satsning torde överstiga en miljon kronor om året med löner, lokaler, resor, annonser och övriga omkostnader.

Det är idag svårare än det varit tidigare att få människor att engagera sig i föreningar och i idéellt arbete och att få sådan verksamhet ekonomiskt hållbar. Aktiva Seniorer i Falköping har bittert fått känna av detta och har tvingats lägga ner sin verksamhet helt från slutet av 2023. För att i någon mån möta svårigheterna har exempelvis PRO och SPF Seniorerna Falköping lagt all prestige åt sidan och börjat samverka kring olika seniorverksamheter. Däremot tycks det vara betydligt svårare och mindre intressant för den kommunalt subventionerade seniorverksamheten att samverka med de helt idéellt bedrivna seniorverksamheterna. Kommunens subventionerade verksamheter kan uppenbarligen erbjuda seniorer betydligt billigare verksamheter än vad de helt idéella seniorföreningarna har möjlighet till.

Man kan tänka sig minst två olika orsaker till de oväntade konsekvenser som kommunens stora lovvärda satsning på subventionerad seniorverksamhet medfört.

1. Politikerna kan ha haft en lovvärd ambition att utveckla seniorverksamheterna men missat att ge tydliga direktiv om vilken utveckling man önskat. Man har därigenom istället överlåtit åt enskilda individer att styra utvecklingen efter egen önskan utan att behöva ta hänsyn till helheten.

Finns det i så fall ett mod och en vilja hos våra ansvariga politiker att rätta till detta?

2. Kan kommunens ambition möjligen vara att vilja ta över även den hittills helt idéellt bedrivna seniorverksamheten?

Kan det ske till en lägre kostnad för oss seniorer så kan ju det vara lovvärt.

Vi från SPF Seniorerna i hela Falköpings kommun ser fram emot en konstruktiv diskussion med ansvariga politiker och ev. övriga ansvariga för kommunens seniorverksamheter kring den situation som vi nu befinner oss i och hur man möjligen kan samarbeta för att utveckla seniorverksamheten i sin helhet i kommunen.

Falköping 2024-03-27

SPF Seniorerna Falköping och SF Seniorerna Vartofta

genom

Roland Ericsson

Vice ordf. SPF Seniorerna Falköping

Epost: roer@telia.com

Mobil 0730-890062